

Υπόθεση C-431/22

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Ιουνίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Corte suprema di cassazione (Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

6 Ιουνίου 2022

Αιτούν:

Scuola europea di Varese

Καθών η αίτηση:

PD

και LC, ως ασκούντες τη γονική μέριμνα του ανηλίκου NG

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αίτηση προκαταρκτικής επίλυσης του ζητήματος δικαιοδοσίας σχετικά με υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου και αφορά την προσφυγή κατά της απόφασης περί επανάληψης τάξης που έλαβε το συμβούλιο της τάξης του ευρωπαϊκού σχολείου του Varese

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, με αντικείμενο την ερμηνεία του άρθρου 27, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, της Σύμβασης σχετικά με το καταστατικό των ευρωπαϊκών σχολείων της 21ης Ιουνίου 1994.

Προδικαστικό ερώτημα

Έχει το άρθρο 27, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, της Σύμβασης σχετικά με το καταστατικό των ευρωπαϊκών σχολείων που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1994, την έννοια ότι το μνημονευόμενο σε αυτό όργανο εκδίκασης προσφυγών έχει αποκλειστική αρμοδιότητα σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, εφόσον εξαντληθούν οι δυνατότητες της διοικητικής οδού που προβλέπονται από τον γενικό κανονισμό, επί οποιασδήποτε διαφοράς σχετικής με την απόφαση περί επανάληψης τάξης που έλαβε το συμβούλιο της τάξης για μαθητή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;

Σχετικές διατάξεις του διεθνούς δικαίου και του δικαίου της Ένωσης

Σύμβαση της Βιέννης για το δικαίο των Συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969 [κυρωθείσα από την Ιταλία με τον legge n. 112 (νόμο 112), της 12ης Φεβρουαρίου 1974] (στο εξής: Σύμβαση της Βιέννης), ιδίως άρθρο 3 (πεδίο εφαρμογής) και άρθρο 31 (καλόπιστη ερμηνεία).

Σύμβαση σχετικά με το καταστατικό των ευρωπαϊκών σχολείων, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1994 από τα κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και από τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες και τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 1992 [κυρωθείσα από την Ιταλία με τον legge n. 151 (νόμο 151), της 6ης Μαρτίου 1996] (στο εξής: Σύμβαση), τρίτη και τέταρτη αιτιολογική σκέψη, άρθρα 1, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 26, 27, 31

Το σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων αποτελεί, όπως προκύπτει από την τρίτη αιτιολογική σκέψη της Σύμβασης, ένα *sui generis* σύστημα, με το οποίο πραγματοποιείται, μέσω διεθνούς συμφωνίας, μια μορφή συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των κρατών μελών και της Ένωσης, με σεβασμό στο περιεχόμενο της διδασκαλίας, στα εκπαιδευτικά συστήματα και στην πολιτιστική και γλωσσική διαφοροποίηση των κρατών μελών. Κατά την τέταρτη αιτιολογική σκέψη, θα πρέπει να τροποποιηθεί ο τρόπος λήψης αποφάσεων στα πλαίσια των σχολείων, να ληφθεί υπόψη η κτηθείσα πείρα από τη λειτουργία των σχολείων, να εξασφαλισθεί επαρκής νομική προστασία του διδακτικού προσωπικού και των λοιπών προσώπων τα οποία αφορά η Σύμβαση έναντι πράξεων του ανωτάτου συμβουλίου ή των διοικητικών συμβουλίων και να δημιουργηθεί προς τούτο ένα όργανο εκδίκασης προσφυγών με αυστηρά οριοθετημένη δικαιοδοσία, η οποία δεν θίγει τη δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων επί θεμάτων αστικής και ποινικής ευθύνης.

Αποστολή του ευρωπαϊκού σχολείου είναι η κοινή εκπαίδευση των παιδιών του προσωπικού της Ένωσης (άρθρο 1 της Σύμβασης). Τα όργανα του σχολείου είναι: 1) το ανώτατο συμβούλιο, 2) ο γενικός γραμματέας, 3) τα συμβούλια επιθεωρητών, 4) το όργανο εκδίκασης προσφυγών. Τη διοίκηση κάθε σχολείου αναλαμβάνει το διοικητικό συμβούλιο και τη διεύθυνση ο διευθυντής (άρθρο 7). Το ανώτατο συμβούλιο θεσπίζει το γενικό κανονισμό των σχολείων (άρθρο 10), καθορίζει τις γενικές κατευθύνσεις της διδασκαλίας και αποφασίζει για την

οργάνωσή της (άρθρο 11), καθορίζει τους κανόνες της υπηρεσιακής κατάστασης του γενικού γραμματέα, ορίζει το γενικό γραμματέα και τον αναπληρωτή γενικό γραμματέα (άρθρο 12). Ο γενικός γραμματέας εκπροσωπεί το ανώτατο συμβούλιο. Επιπλέον, αντιπροσωπεύει τα σχολεία επί νομικών διαφορών, είναι δε υπεύθυνος έναντι του ανωτάτου συμβουλίου (άρθρο 14).

Το άρθρο 26 προβλέπει την αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφαινεται για όσες διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, όσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή της Σύμβασης, δεν καθίσταται δυνατόν να επιλυθούν στα πλαίσια του ανωτάτου συμβουλίου.

Με το άρθρο 27 της Σύμβασης συνιστάται όργανο εκδίκασης προσφυγών το οποίο έχει «αποκλειστική αρμοδιότητα σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, εφόσον εξαντληθούν οι δυνατότητες της διοικητικής οδού, επί οποιασδήποτε διαφοράς σχετικής με την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης στα πρόσωπα τα οποία αυτή αφορά, εκτός του διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού, σχετικά με τη νομιμότητα πράξεως βασιζόμενης στη σύμβαση ή σε κανόνες θεσπιζόμενους δυνάμει αυτής, η οποία στρέφεται εναντίον τους και προέρχεται από το ανώτατο συμβούλιο ή το διοικητικό συμβούλιο ενός σχολείου στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί βάσει της παρούσας σύμβασης. Όταν πρόκειται για διαφορά χρηματικής φύσεως, το Όργανο εκδίκασης προσφυγών έχει απεριόριστη δικαιοδοσία. Οι όροι και οι λεπτομερείς κανόνες σχετικά με αυτές τις διαδικασίες καθορίζονται, ανάλογα με την περίπτωση, στους κανόνες υπηρεσιακής κατάστασης του διδακτικού προσωπικού ή στο καθεστώς που εφαρμόζεται στα πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί η διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων ή στο γενικό κανονισμό των σχολείων. 3. Το όργανο εκδίκασης προσφυγών συγκροτείται από άτομα που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και είναι γενικά αναγνωρισμένα ως αρμόδια για νομικά θέματα. Ως μέλη του οργάνου εκδίκασης προσφυγών μπορούν να διορισθούν μόνον τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται σε κατάλογο τον οποίο καταρτίζει για το σκοπό αυτό το Δικαστήριο. [...] 6. Οι αποφάσεις του οργάνου εκδίκασης προσφυγών είναι δεσμευτικές για τους αντιδίκους και, σε περίπτωση που δεν τις εκτελέσουν, καθίστανται εκτελεστές από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο. 7. Οι άλλες διαφορές στις οποίες εμπλέκονται τα σχολεία υπάγονται στη δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων. Ειδικότερα, η δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων επί θεμάτων αστικής και ποινικής ευθύνης δεν θίγεται από το παρόν άρθρο».

Γενικός κανονισμός των ευρωπαϊκών σχολείων:

Γενικός κανονισμός Σεπτεμβρίου 1996 (στο εξής: γενικός κανονισμός του 1996), άρθρο 68

Γενικός κανονισμός Φεβρουαρίου 2005 (στο εξής: γενικός κανονισμός του 2005), άρθρα 62, 66, 67

Γενικός κανονισμός Φεβρουαρίου 2014 (στο εξής: γενικός κανονισμός του 2014), άρθρα 61, 62, 66 και 67.

Ο γενικός κανονισμός των ευρωπαϊκών σχολείων τροποποιήθηκε με την πάροδο του χρόνου. Το άρθρο 68, ως είχε το 1996, προέβλεπε ότι οι αποφάσεις σχετικά με την προαγωγή λαμβάνονταν κατά τη λήξη του σχολικού έτους από τα συμβούλια των τάξεων με βάση τις επιδόσεις των μαθητών και ότι οι γονείς ή οι κηδεμόνες μπορούσαν να ασκήσουν προσφυγή κατά των εν λόγω αποφάσεων μόνο λόγω ύπαρξης τυπικού ελαττώματος ή νέων πραγματικών περιστατικών. Εάν η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών προέκυπτε από έρευνα του εκπροσώπου του ανωτάτου συμβουλίου, η επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να επανεξετάσει την υπόθεση. Η προθεσμία έληγε εντός δέκα ημερών από τη λήξη του σχολικού έτους.

Ο κανονισμός του 2005 προέβλεπε, στο άρθρο 62, ότι οι αποφάσεις σχετικά με την προαγωγή λαμβάνονταν κατά τη λήξη του σχολικού έτους από τα αρμόδια συμβούλια των τάξεων και ότι οι γονείς μπορούσαν, εντός επτά ημερών από τη λήξη του σχολικού έτους, να ασκήσουν προσφυγή κατά των εν λόγω αποφάσεων μόνο λόγω ύπαρξης τυπικού ελαττώματος ή νέου πραγματικού περιστατικού, τα οποία αναγνωρίζονταν ως τέτοια από τον γενικό γραμματέα κατόπιν έρευνας. Ο γενικός γραμματέας όφειλε να αποφανθεί επί της προσφυγής έως τις 31 Αυγούστου. Σε περίπτωση που η προσφυγή γινόταν δεκτή, το συμβούλιο της τάξης όφειλε να αποφανθεί εκ νέου επί της υπόθεσης. Το άρθρο 66 προέβλεπε ότι οι ανωτέρω αποφάσεις μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο διοικητικής προσφυγής, ενώ κατά το άρθρο 67, κατά των διοικητικών αποφάσεων, ρητών ή σιωπηρών, περί των οποίων γίνεται λόγος στο προηγούμενο άρθρο, οι γονείς των μαθητών ή ο ενήλικος μαθητής μπορούσαν να ασκήσουν ένδικη προσφυγή ενώπιον του οργάνου εκδίκασης προσφυγών δυνάμει του άρθρου 27 της Σύμβασης. Οι εν λόγω προσφυγές εξετάζονταν και εκδικάζονταν σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό διαδικασίας του οργάνου εκδίκασης προσφυγών.

Τα άρθρα 61 και 62 του κανονισμού του 2014, ο οποίος έχει εφαρμογή εν προκειμένω, επαλαμβάνουν κατ' ουσίαν το περιεχόμενο του άρθρου 62 του κανονισμού του 2005, ιδίως όσον αφορά τους λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την άσκηση προσφυγής κατά των αποφάσεων περί επανάληψης τάξης των συμβουλίων των τάξεων. Το άρθρο 66 προβλέπει ότι κατά των ανωτέρω αποφάσεων μπορεί να ασκηθεί διοικητική προσφυγή υπό τους όρους του άρθρου 62 και ότι η απόφαση του γενικού γραμματέα με την οποία αποφαινεται επί διοικητικής προσφυγής κοινοποιείται στους προσφεύγοντες. Το άρθρο 67 ρυθμίζει την ένδικη προσφυγή που έχουν στη διάθεσή τους οι νόμιμοι εκπρόσωποι του μαθητή, είναι δε κατ' ουσίαν πανομοιότυπο με το άρθρο 67 του κανονισμού του 2005.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 20 Ιουλίου 2020 οι σύζυγοι P.D. και L.C. άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (διοικητικού δικαστηρίου περιφέρειας Λομβαρδίας, Ιταλία· στο εξής: TAR) κατά της απόφασης περί επανάληψης τάξης για το επόμενο σχολικό έτος 2020/2021 που έλαβε το συμβούλιο της τάξης σε βάρος του τέκνου τους, το οποίο φοιτούσε στο πέμπτο έτος του κύκλου σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του ευρωπαϊκού σχολείου του Varese (στο εξής: σχολείο).
- 2 Οι προσφεύγοντες και νυν καθών η αίτηση, θεωρώντας ότι υφίσταται δικαιοδοσία των ιταλικών δικαστηρίων, άσκησαν ενώπιον του TAR προσφυγή κατά της απόφασης του συμβουλίου της τάξης, επικαλούμενοι τον παράνομο χαρακτήρα της εν λόγω απόφασης και ζητώντας την ακύρωσή της, καθώς και τη λήψη των καταλληλότερων ασφαλιστικών μέτρων προκειμένου να μην απολέσει το σχολικό έτος ο μαθητής.
- 3 Το σχολείο ζήτησε να κηρυχθεί απαράδεκτο ή να απορριφθεί το αίτημα περί λήψης ασφαλιστικών μέτρων και, επί της ουσίας, να διαπιστωθεί η έλλειψη δικαιοδοσίας του TAR.
- 4 Με διάταξη της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, το TAR, το οποίο έκρινε ότι διέθετε δικαιοδοσία, έκανε δεκτό το αίτημα περί λήψης ασφαλιστικών μέτρων, κρίνοντας ότι ο μαθητής έπρεπε να προαχθεί, με επιφύλαξη, στην επόμενη τάξη.
- 5 Στις 13 Οκτωβρίου 2021 το σχολείο υπέβαλε αίτηση προκαταρκτικής επίλυσης του ζητήματος δικαιοδοσίας ενώπιον της Ολομέλειας του Corte di cassazione (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Ιταλία), ζητώντας να διαπιστωθεί η έλλειψη δικαιοδοσίας του ιταλικού δικαστηρίου, καθώς και, επικουρικός, να υποβληθεί στην κρίση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο) προδικαστικό ερώτημα δυνάμει του άρθρου 26 της Σύμβασης και του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 6 Το σχολείο ισχυρίζεται ότι το ιταλικό δικαστήριο στερείται πλήρως δικαιοδοσίας, καθόσον οι προσφεύγοντες και νυν καθών η αίτηση θα έπρεπε να ασκήσουν την οικεία προσφυγή ενώπιον του οργάνου εκδίκασης προσφυγών το οποίο συστάθηκε με το άρθρο 27 της Σύμβασης και το οποίο είναι το μοναδικό δικαστήριο που διαθέτει δικαιοδοσία, κατά των απορριπτικών αποφάσεων που εξέδωσε σε βάρος των εγγεγραμμένων στο σχολείο ο γενικός γραμματέας των ευρωπαϊκών σχολείων, στον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση ακύρωσης της απόφασης περί επανάληψης τάξης που είχε λάβει το συμβούλιο της τάξης.
- 7 Οι καθών η αίτηση και ο εισαγγελέας, ο οποίος κατέθεσε γραπτές προτάσεις ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, συμφωνούν ως προς τη δικαιοδοσία του

ιταλικού δικαστηρίου, για τον λόγο ότι η δυσμενής για τον μαθητή πράξη εκδόθηκε από το συμβούλιο της τάξης, ενώ το όργανο εκδίκασης προσφυγών διαθέτει δικαιοδοσία μόνον όσον αφορά δυσμενείς πράξεις που εκδόθηκαν από το ανώτατο συμβούλιο και από το διοικητικό συμβούλιο. Προς στήριξη της εν λόγω θέσης, γίνεται παραπομπή στην απόφαση της Ολομέλειας του Corte di cassazione (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) 138 της 15ης Μαρτίου 1999 (ECLI:IT:CASS:1999:138CIV), επί παρόμοιας διαφοράς. Επιπλέον, υποστηρίζεται ότι το άρθρο 62, παράγραφος 1, το άρθρο 66, παράγραφος 1, και το άρθρο 67, παράγραφος 1, του γενικού κανονισμού προβλέπουν απλώς δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά των αποφάσεων περί επανάληψης τάξης αρχικά διά της διοικητικής οδού και κατόπιν διά της δικαστικής οδού ενώπιον του οργάνου εκδίκασης προσφυγών, αλλά δεν θεσπίζουν επέκταση της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του οργάνου και στον τομέα αυτό. Η εν λόγω επέκταση θα συνιστούσε παρέκκλιση από τη Σύμβαση, η οποία δεν θα ήταν επιτρεπτή στο μέτρο που πρόκειται για πράξη «πρωτογενούς δικαίου» και θα μπορούσε να θεσπιστεί μόνο από τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 8 Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει πρωτίστως στις διατάξεις του δικαίου που είναι κρίσιμες για τη διαφορά (ιδίως άρθρο 31 της Σύμβασης της Βιέννης).
- 9 Στη συνέχεια, το αιτούν δικαστήριο παρουσιάζει το σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων, υπενθυμίζοντας ότι θεσπίστηκε δυνάμει δύο διεθνών Συνθηκών οι οποίες υπογράφηκαν στο Λουξεμβούργο στις 12 Απριλίου 1957 και στις 13 Απριλίου 1960 και οι οποίες στη συνέχεια καταργήθηκαν και αντικαταστάθηκαν από τη Σύμβαση, παραθέτοντας, μεταξύ άλλων, το περιεχόμενο των κανόνων που μνημονεύονται ανωτέρω στην παράγραφο «Σχετικές διατάξεις του διεθνούς δικαίου και του δικαίου της Ένωσης».
- 10 Τα ευρωπαϊκά σχολεία «συνιστούν όργανο ενός διεθνούς οργανισμού ο οποίος, παρά τους λειτουργικούς δεσμούς που διατηρεί με την Ένωση, παραμένει τυπικώς διακριτός από αυτή και τα κράτη μέλη» (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 2011, Miles κ.λπ., C-196/09, EU:C:2011:388, σκέψεις 39 και 42).
- 11 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί του προδικαστικού ερωτήματος που αφορά την ερμηνεία της Σύμβασης, η οποία συνιστά διεθνή συμφωνία της οποίας οι διατάξεις «αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξεως της Ένωσης» (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 2015, Europäische Schule München, C-464/13 και C-465/13, ECLI: EU:C: 2015:163, σκέψεις 29 έως 31).
- 12 Το προδικαστικό ερώτημα είναι λυσιτελές, δεδομένου ότι η Ολομέλεια του Corte di cassazione (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) οφείλει να αποφανθεί, οριστικά και χωρίς η απόφασή της να υπόκειται σε ένδικο μέσο, επί του ζητήματος εάν εν προκειμένω έχει δικαιοδοσία το ιταλικό δικαστήριο ή

αποκλειστικά το όργανο εκδίκασης προσφυγών, όπως προβλέπεται στον κανονισμό του 2014.

- 13 Το αιτούν δικαστήριο, ως δικαστήριο τελευταίου βαθμού δικαιοδοσίας, επισημαίνει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απαλλάσσεται από την υποχρέωση προδικαστικής παραπομπής βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ δυνάμει των προϋποθέσεων που μνημονεύονται κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1982, Cilfit κλπ., C-283/81, EU:C:1982:335· απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2021, Consorzio Italian Management κ.λπ., C-561/19, ECLI:EU:C:2021:799).
- 14 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στην προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 2015, C-464/13 και C-465/13, με την οποία το Δικαστήριο ερμήνευσε το άρθρο 27, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, της Σύμβασης, υπό την έννοια ότι πράξη εκδοθείσα από τον διευθυντή ευρωπαϊκού σχολείου στο πλαίσιο ασκήσεως των καθηκόντων του δύναται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως. Τα σημεία 1.3, 3.2 και 3.4 του Κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των προσώπων στα οποία έχει ανατεθεί η διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων έχουν την έννοια ότι ένδικη διαφορά που αφορά τη νομιμότητα συμφωνίας ως προς τον περιορισμό της διάρκειας της σχέσεως εργασίας η οποία περιέχεται σε σύμβαση εργασίας συναφθείσα μεταξύ προσώπου στο οποίο έχει ανατεθεί η διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων και του εν λόγω διευθυντή εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Οργάνου Εκδίκασεως Προσφυγών των Ευρωπαϊκών Σχολείων (σκέψη 76). Εντούτοις, μολονότι από την εν λόγω απόφαση αντλούνται χρήσιμα επιχειρήματα για την έκδοση απόφασης επί της υπό κρίση διαφοράς, αυτή αφορά διαφορετική περίπτωση, η δε ερμηνεία του άρθρου 27, παράγραφος 2, της Σύμβασης που περιέχεται σε αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί κατ' αναλογία στην υπό κρίση υπόθεση.
- 15 Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει επίσης στην προαναφερθείσα απόφασή του 138/99, με την οποία αναγνώρισε τη δικαιοδοσία των ιταλικών δικαστηρίων, βάσει της συνδυασμένης ερμηνείας των διατάξεων του άρθρου 6, δεύτερο εδάφιο, και του άρθρου 27, παράγραφοι 1, 2 και 7, της Σύμβασης, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου κατά απόφασης περί επανάληψης τάξης που ελήφθη από το συμβούλιο της τάξης, καθόσον έκρινε ότι η προσφυγή αυτή δεν εμπίπτει στην αποκλειστική δικαιοδοσία του οργάνου εκδίκασης προσφυγών δυνάμει του άρθρου 27 της Σύμβασης, στο μέτρο που δεν επρόκειτο για πράξη εκδοθείσα από το ανώτατο συμβούλιο ή από το διοικητικό συμβούλιο του σχολείου, αλλά ότι έπρεπε επιληφθούν της διαφοράς τα ιταλικά δικαστήρια, δεδομένου ότι επρόκειτο για «άλλη διαφορά», η οποία εμπίπτει, ως εκ τούτου, στη «δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων», κατά την έννοια του άρθρου 27, παράγραφος 7.
- 16 Εντούτοις, πρέπει να επισημανθεί ότι το νομικό πλαίσιο της εν λόγω διαφοράς ήταν διαφορετικό από εκείνο της υπόθεσης της κύριας δίκης, στην οποία ο κανονισμός που έχει εφαρμογή *ratione temporis* είναι ο κανονισμός του 2014.

Συγκεκριμένα, ο τότε εφαρμοστέος κανονισμός του 1996 προέβλεπε απλώς τη δυνατότητα άσκησης, σε περιορισμένες περιπτώσεις, διοικητικής προσφυγής κατά των αποφάσεων περί επανάληψης τάξης των συμβουλίων των τάξεων, χωρίς να προβλέπει τη δυνατότητα άσκησης ένδικης προσφυγής ενώπιον του οργάνου εκδίκασης προσφυγών.

- 17 Τούτου λεχθέντος, η προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 2015, C-464/13 και C-465/13, είναι χρήσιμη για την ερμηνεία του άρθρου 27, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, της Σύμβασης. Με την απόφαση αυτή κρίθηκε ότι μολονότι η δυσμενής πράξη (συμφωνία που περιορίζει τη διάρκεια της εργασιακής σχέσης), η οποία στρέφεται εναντίον προσώπου στο οποίο έχει ανατεθεί η διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων, δεν εκδόθηκε από το ανώτατο συμβούλιο ή από το διοικητικό συμβούλιο, αλλά από τον διευθυντή του σχολείου (όπως προβλέπεται στα σημεία 1 και 3 του Κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των προσώπων στα οποία έχει ανατεθεί η διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων, ο οποίος παραπέμπει στο άρθρο 80 του Κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως του αποσπασμένου προσωπικού, το οποίο επιφυλάσσει στο όργανο εκδίκασης προσφυγών την αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφαινεται «επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ των οργάνων διεύθυνσης των Σχολείων και των μελών του προσωπικού σχετικά με τη νομιμότητα πράξης η οποία τους ζημιώνει»), εντούτοις, η ερμηνεία των διατάξεων αυτών βάσει του διεθνούς δικαίου των Συνθηκών οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το όργανο εκδίκασης προσφυγών διαθέτει αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφανθεί επί της επίμαχης δυσμενούς πράξης, δεδομένου ότι η νομολογιακή πρακτική σχετικά με τη «διαφορά μεταξύ των διοικητικών οργάνων των ευρωπαϊκών σχολείων και των μελών του προσωπικού τους» έχει διαμορφωθεί υπό την έννοια αυτή.
- 18 Η απόφαση κατέληξε στο εν λόγω συμπέρασμα επισημαίνοντας ακριβώς ότι το «γράμμα» του μνημονευόμενου άρθρου 80 «διαφέρει» από τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 27, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, της Σύμβασης.
- 19 Πρέπει να θεωρηθεί ότι η μνημονευόμενη νομολογιακή πρακτική «αποτυπώνει τη συμφωνία των μερών όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 27, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, της Σύμβασης. Επομένως, η πρακτική αυτή μπορεί να υπερισχύσει της προαναφερθείσας διατάξεως, η οποία, κατά συνέπεια, έχει την έννοια ότι οι πράξεις των διοικητικών οργάνων των Ευρωπαϊκών Σχολείων εμπίπτουν καταρχήν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως».
- 20 Από την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 2015, C-464/13 και C-465/13, προκύπτει ότι μια τέτοια ερμηνεία δεν προσβάλλει το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, στο μέτρο που το όργανο εκδίκασης προσφυγών πληροί το σύνολο των στοιχείων βάσει των οποίων μπορεί να χαρακτηριστεί ένα όργανο δικαστήριο, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ («όπως είναι η ίδρυση του οργάνου αυτού με νόμο, η μονιμότητά του, ο δεσμευτικός χαρακτήρας της δικαιοδοσίας του, ο κατ' αντιμωλίαν χαρακτήρας της ενώπιόν του διαδικασίας, η εκ μέρους του οργάνου αυτού εφαρμογή των κανόνων δικαίου, καθώς και η ανεξαρτησία του, εξαιρουμένου του γεγονότος ότι

ανήκει σε ένα από τα κράτη μέλη»· σκέψη 72, όπου γίνεται παραπομπή στην απόφαση Miles κ.λπ.), ενώ δυνάμει του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «η αρχή της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας παρέχει στον πολίτη δικαίωμα πρόσβασης όχι σε δύο βαθμούς δικαιοδοσίας αλλ' απλώς σε δικαστήριο» (σκέψη 73).

- 21 Υπό το πρίσμα της ανωτέρω απόφασης και του κανονισμού του 2014, το αιτούν δικαστήριο, αφού υπενθύμισε ότι στην υπόθεση της κύριας δίκης η λήψη της απόφασης περί επανάληψης τάξης εναπόκειται στο συμβούλιο της τάξης, κατά δε της απόφασης αυτής δύναται να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του γενικού γραμματέα (κατά της απόφασης του οποίου δύναται να ασκηθεί ένδικη προσφυγή ενώπιον του οργάνου εκδίκασης προσφυγών, ως δικαστηρίου πρώτου και τελευταίου βαθμού δικαιοδοσίας), επισημαίνει ότι η δυνατότητα άσκησης ένδικης προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 67 του κανονισμού του 2014 (το γαλλικό κείμενο του οποίου έχει ως εξής: [*«Les décisions administratives (...) peuvent faire l'objet d'un recours contentieux (...)»*]) δεν πρέπει να νοείται ως ευχέρεια που αφήνει στους ενδιαφερόμενους διαδίκους την επιλογή, εναλλακτικά, της άσκησης ένδικης προσφυγής ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, ο γενικός κανονισμός των ευρωπαϊκών σχολείων θεσπίζεται από το ανώτατο συμβούλιο και καθορίζει τους όρους και τους λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη διαδικασία άσκησης ένδικης προσφυγής ενώπιον του οργάνου εκδίκασης προσφυγών, το οποίο διαθέτει δικαιοδοσία όσον αφορά τον υπό εξέταση τομέα.
- 22 Κρίσιμα είναι επίσης τα έγγραφα που κατέθεσε το σχολείο, όπως οι διάφορες αποφάσεις του οργάνου εκδίκασης προσφυγών οι οποίες εκδόθηκαν επί των προσφυγών που ασκήθηκαν κατά ορισμένων αποφάσεων περί επανάληψης τάξης, καθώς και η έκθεση δραστηριότητας του οργάνου εκδίκασης προσφυγών για το έτος 2007, από τις οποίες προκύπτει ότι με τον κανονισμό του 2005 θεσπίστηκαν νέα ένδικα βοηθήματα κατά των αποφάσεων περί επανάληψης τάξης και ότι υπήρξε σταδιακή επέκταση της δικαιοδοσίας του οργάνου εκδίκασης προσφυγών, ενώ προηγουμένως η εν λόγω δικαιοδοσία περιοριζόταν στις προσφυγές του διδακτικού προσωπικού.
- 23 Η πρακτική της άσκησης ένδικης προσφυγής ενώπιον του οργάνου εκδίκασης προσφυγών κατά των αποφάσεων περί επανάληψης τάξης επιβεβαιώνεται από τη διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 18ης Ιουνίου 2020, JT κατά του γενικού γραμματέα των ευρωπαϊκών σχολείων, T-42/20 (ECLI:EU:T:2020:278), η οποία εκδόθηκε επί προσφυγής που άσκησε μαθήτρια του ευρωπαϊκού σχολείου «RheinMain GmbH» κατά της απόφασης της επιτροπής εξέτασης του ευρωπαϊκού απολυτηρίου 2019 περί μη απόκτησης του απολυτηρίου. Με την εν λόγω διάταξη το Γενικό Δικαστήριο, μολονότι έκρινε ότι δεν διαθέτει δικαιοδοσία να αποφανθεί επί της προαναφερθείσας προσφυγής, διαπίστωσε ότι η προσφυγή αυτή μπορούσε να ασκηθεί, μετά την εξάντληση των δυνατοτήτων της διοικητικής οδού, αποκλειστικά ενώπιον του οργάνου εκδίκασης προσφυγών, καθόσον πρόκειται για δικαστήριο αποφαινόμενο σε πρώτο και δεύτερο βαθμό σε υπόθεση όπως η υπό κρίση.

- 24 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί, δυνάμει του άρθρου 105 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, την εκδίκαση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως με ταχεία διαδικασία λόγω της σημασίας της σχολικής εκπαίδευσης για την προσωπική ανάπτυξη του μαθητή, καθώς και της διεθνούς σημασίας της διαφοράς.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ